

PHÁP LUẬT VỀ HỢP ĐỒNG MUA BÁN HÀNG HÓA QUỐC TẾ

Ông Dương Anh Sơn

Trưởng Khoa Luật Kinh tế, Trưởng Bộ môn Luật Thương mại quốc tế
Trường đại học Kinh tế-Luật, Đại học Quốc gia TP. HCM –
Trọng tài viên Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC)

KHÁI NIỆM HỢP ĐỒNG MUA BÁN HÀNG HÓA QUỐC TẾ

Theo CISG:

Được ký kết giữa các bên có địa điểm kinh doanh nằm trên lãnh thổ của các quốc gia khác nhau.

Theo pháp luật Việt Nam:

Mua bán hàng hoá quốc tế được thực hiện dưới các hình thức xuất khẩu, nhập khẩu, tạm nhập, tái xuất, tạm xuất, tái nhập và chuyển khẩu.
(Điều 27.1 Luật Thương mại 2005)

Pháp luật Việt Nam không nói thế nào là hợp đồng mua bán hàng hóa quốc tế mà chỉ nói đến hình thức của mua bán hàng hóa quốc tế.

PHÁP LUẬT VỀ HỢP ĐỒNG MUA BÁN HÀNG HÓA QUỐC TẾ

1. Công ước Viên 1980 về hợp đồng mua bán hàng hóa quốc tế (CISG)

- Đến 27/9/2019 Có 93 Quốc gia ký kết
- Có 2 Quốc gia ký nhưng không phê chuẩn (Ghana và Venezuela)

2. Pháp luật Việt Nam điều chỉnh hợp đồng mua bán hàng hóa quốc tế

Công ước Viên 1980 – Phạm vi áp dụng

Điều 1:

1. CISG áp dụng cho các hợp đồng mua bán hàng hóa giữa các bên có trụ sở thương mại tại các quốc gia khác nhau.

a. Khi các quốc gia này là các quốc gia thành viên của Công ước hoặc,

b. Khi theo các quy tắc tư pháp quốc tế thì luật được áp dụng là luật của nước thành viên Công ước này (Czech Republic, Singapore, Slovakia, United States of America)

2. Quốc tịch của các bên, quy chế dân sự hoặc thương mại của họ, tính chất dân sự hay thương mại của hợp đồng không được xét tới khi xác định phạm vi áp dụng của Công ước này.

PHẠM VI ÁP DỤNG

Công ước không áp dụng vào việc mua bán:

- a. Các hàng hóa dùng cho cá nhân, gia đình hoặc nội trợ, ngoại trừ khi người bán, vào bất cứ lúc nào trong thời gian trước hoặc vào thời điểm ký kết hợp đồng, không biết hoặc không cần phải biết rằng hàng hóa đã được mua để sử dụng như thế.
- b. Bán đấu giá.
- c. Để thi hành luật hoặc văn kiện uỷ thác khác theo luật.
- d. Các cổ phiếu, cổ phần, chứng khoán đầu tư, các chứng từ lưu thông hoặc tiền tệ.
- e. Tàu thủy, máy bay và các chạy trên đệm không khí.
- f. Điện năng.

CISG không áp dụng cho các hợp đồng trong đó nghĩa vụ của bên giao hàng chủ yếu là phải thực hiện một công việc hoặc cung cấp một dịch vụ khác (VD: Hợp đồng gia công)

PHẠM VI ÁP DỤNG

Áp dụng đối với các hợp đồng cung cấp hàng hóa để chế tạo hay sản xuất, nếu bên đặt hàng không có nghĩa vụ cung cấp phần lớn các nguyên liệu cần thiết cho việc chế tạo hay sản xuất hàng hóa đó.

Công ước này chỉ điều chỉnh việc ký kết hợp đồng mua bán và các quyền và nghĩa vụ của người bán và người mua phát sinh từ hợp đồng đó. Trừ trường hợp có quy định khác được nêu trong Công ước,

PHẠM VI ÁP DỤNG

Công ước không liên quan tới:

Tính hiệu lực của hợp đồng, hoặc bất cứ điều khoản nào của hợp đồng, hoặc bất kỳ tập quán nào.

Hậu quả mà hợp đồng có thể đối với quyền sở hữu các hàng hóa đã bán. Công ước này không áp dụng cho trách nhiệm của người bán trong trường hợp hàng của người bán gây thiệt hại về thân thể hoặc làm chết một người nào đó.

XÁC LẬP HỢP ĐỒNG

- Về cơ bản giống quy định BLDS về giao kết hợp đồng.
- Tuy nhiên có một số điểm cần lưu ý:

1.

Cho tới khi hợp đồng được giao kết, người chào hàng vẫn có thể hủy ngang chào hàng, nếu người được chào hàng nhận được thông báo về việc hủy ngang trước khi người này gửi thông báo chấp nhận chào hàng.

Tuy nhiên, chào hàng không thể bị hủy ngang:

- a. Nếu nó chỉ rõ, bằng cách ấn định một thời hạn xác định để chấp nhận hay bằng cách khác, rằng nó không thể bị hủy ngang, hoặc
- b. Nếu một cách hợp lý người nhận coi chào hàng là không thể hủy ngang và đã hành động theo chiều hướng đó.

XÁC LẬP HỢP ĐỒNG

2.

Tuy nhiên một sự phức tạp có khuynh hướng chấp nhận chào hàng nhưng có chứa đựng các điều khoản bổ sung hay những điều khoản khác mà không làm biến đổi một cách cơ bản nội dung của chào hàng thì được coi là chấp nhận chào hàng, trừ phi người chào hàng ngay lập tức không biểu hiện bằng miệng để phản đối những điểm khác biệt đó hoặc gửi thông báo về sự phản đối của mình cho người được chào hàng. Nếu người chào hàng không làm như vậy, thì nội dung của hợp đồng sẽ là nội dung của chào hàng với những sự sửa đổi nêu trong chấp nhận chào hàng.

MUA BÁN HÀNG HOÁ-NGHĨA VỤ CỦA NGƯỜI BÁN

- + Giao hàng và chuyển giao chứng từ
- + Hàng hóa phù hợp với điều kiện của hợp đồng
- + Không bị người thứ ba tranh chấp liên quan đến QSH và QSH Trí tuệ
 - Giống quy định của Luật Thương mại (Luật Quản lý ngoại thương)
- + Bảo vệ người bán trong trường hợp người mua vi phạm (Điều 61-65)

NGHĨA VỤ CỦA NGƯỜI MUA

- Thanh toán tiền mua hàng
- Nhận hàng
- Các biện pháp bảo vệ khi người bán vi phạm (Đ 45-52)

CHUYỂN RỦI RO

- Quy định của Luật Thương mại 2005 giống quy định của Công ước Viên
- Khác: Khoản 2 Điều 67: Tuy nhiên, rủi ro không được chuyển sang người mua nếu hàng hóa không được đặc định hóa rõ ràng cho mục đích của hợp đồng hoặc bằng cách ghi ký mã hiệu trên hàng hóa, bằng các chứng từ chuyên chở, bằng một thông báo gửi cho người mua hoặc bằng bất cứ phương pháp nào khác.
- Khoản 2 Điều 61 LTM: Rủi ro về mất mát hoặc hư hỏng hàng hoá không được chuyển cho bên mua, nếu hàng hoá không được xác định rõ ràng bằng ký mã hiệu, chứng từ vận tải, không được thông báo cho bên mua hoặc không được xác định bằng bất kỳ cách thức nào khác.

CÁC ĐIỀU KHOẢN CHUNG CHO NGHĨA VỤ CỦA NGƯỜI BÁN VÀ NGƯỜI MUA

Vi phạm trước thời hạn

Điều 71: (Đ 411 khoản 1 BLDS)

1. Một bên có thể ngừng việc thực hiện nghĩa vụ của mình nếu có dấu hiệu cho thấy rằng sau khi hợp đồng được ký kết, bên kia sẽ không thực hiện một phần chủ yếu những nghĩa vụ của họ bởi lẽ:

- a. Một sự khiếm khuyết nghiêm trọng trong khả năng thực hiện hay trong khi thực hiện hợp đồng.
- b. Cung cách sử dụng của bên kia trong việc chuẩn bị thực hiện hay trong khi thực hiện hợp đồng.

PHÁP LUẬT VIỆT NAM ĐIỀU CHỈNH HỢP ĐỒNG MUA BÁN HÀNG HÓA QUỐC TẾ

- Bộ luật Dân sự
- Luật Thương mại
- Luật Quản lý ngoại thương

1 Giải thích thuật ngữ

2 Đối tượng hợp đồng

3 Chất lượng, số lượng

4 Điều kiện giao hàng (FOB hay CIF)

5 Thời hạn giao hàng

6 Giá cả

7 Phương thức thanh toán (L/C)

1 Bảo hành hàng hóa

2 Bồi thường thiệt hại ước tính

3 Vi phạm trước thời hạn

4 Điều chỉnh hợp đồng khi hoàn cảnh thay đổi

5 Miễn trừ (Bất khả kháng)

6 Luật áp dụng

7 Giải quyết tranh chấp

NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN LƯU Ý KHI KÝ KẾT VÀ THỰC HIỆN HỢP ĐỒNG THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

01

Cần phải thỏa thuận rõ ràng các điều khoản của hợp đồng

02

Điều khoản về điều kiện giao hàng

- Xuất khẩu nên CIF
 - * Rủi ro của xuất khẩu FOB
- Nhập khẩu FOB
 - * Rủi ro của nhập khẩu CIF

NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN LƯU Ý KHI KÝ KẾT VÀ THỰC HIỆN HỢP ĐỒNG THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

03

Điều khoản thanh toán

- Phương thức thanh toán nên L/C không hủy ngang
- Thời hạn thanh toán không nên sử dụng từ "sau"

04

Điều khoản phạt

- Không nên sử dụng điều khoản phạt (Penalty)
 - Sử dụng điều khoản Liquidated Damages
-

NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN LƯU Ý KHI KÝ KẾT VÀ THỰC HIỆN HỢP ĐỒNG THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

05

Điều khoản luật áp dụng?

Chọn luật của nước nào?

06

Điều khoản giải quyết tranh chấp

- Địa điểm giải quyết tranh chấp: tốt nhất là giải quyết tranh chấp ở Việt Nam, ví dụ: VIAC.
 - Để VIAC giải quyết thì nên có thỏa thuận
-

ĐIỀU KHOẢN TRỌNG TÀI MẪU CỦA VIAC (Thủ tục rút gọn)

"Mọi tranh chấp phát sinh từ hoặc liên quan đến hợp đồng này sẽ được giải quyết bằng trọng tài tại Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC) theo Quy tắc tố tụng trọng tài của Trung tâm này."

Các bên thỏa thuận rằng tố tụng trọng tài sẽ được tiến hành theo Thủ tục rút gọn quy định tại Điều 37 của Quy tắc tố tụng trọng tài của VIAC."

ĐIỀU KHOẢN TRỌNG TÀI MẪU CỦA VIAC

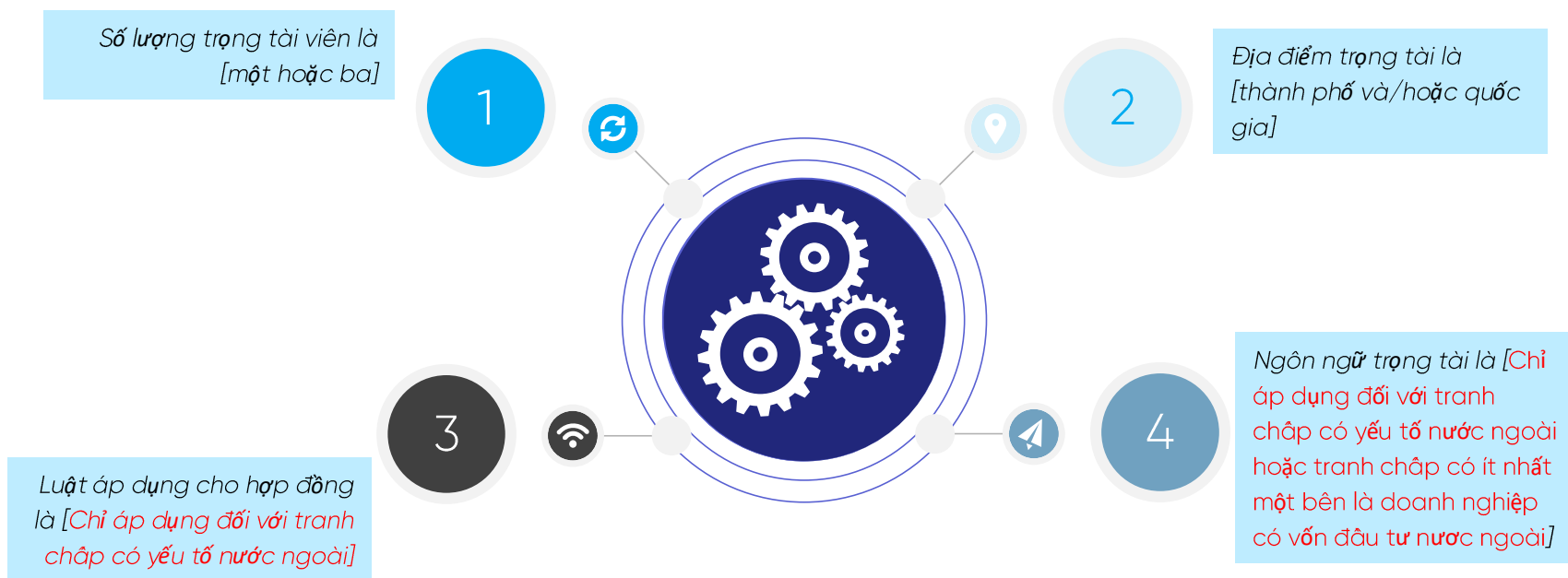
“Mọi tranh chấp phát sinh từ hoặc liên quan đến hợp đồng này sẽ được giải quyết bằng trọng tài tại Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC) theo Quy tắc tố tụng trọng tài của Trung tâm này”

HOẶC

“Mọi tranh chấp phát sinh từ hoặc liên quan đến hợp đồng này sẽ được giải quyết bằng trọng tài tại Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam bên cạnh Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VIAC) theo Quy tắc tố tụng trọng tài của Trung tâm này”.

Các bên có thể bổ sung

VAW
2020

VIAC

Xin cảm ơn!